

A műszaki szabályozásról az Európai Unióban

Dr. Szakács György okleveles építészmérnök előadása a Makadám klubban

Idestova egy éve tart már a Magyar Útügyi Társaság és a FŐMTERV Rt. Közös szervezésében a szakmai európai uniós csatlakozását bemutató és elősegítő előadás-sorozat a Makadám klubban. Legutóbb a múlt év végén gyűltek össze az érdeklődők, hogy meghallgassák és megvitassák dr. Szakács György okleveles építészmérnök előadását az építési termékek és az Európai Unió összefüggéseiről.

Az egységes belső piac megkívánja, hogy mind a jogszabályokat, mind pedig a szabványokat összehangolják az Európai Unió tagországaiban. E ténykedésben kitüntetett szerepe van a jogszabályok egy fajtájának, az úgynevezett új megközelítésű irányelveknek. Az egységes jogrend érdekében az irányelveket a tagországoknak bele kell építeniük nemzeti jogszabályaikba. Az EU-ban a nemzeti szabványrendszerek összehangolását az európai szabványosítás teszi lehetővé oly módon, hogy az európai szabványokat a tagországoknak változtatás nélkül be kell vezetniük nemzeti szabványként, míg a velük ütköző normákat általában a bevezetéssel egyidejűleg vissza kell vonniuk. Az új megközelítésű irányelvekhez kapcsolódó, különleges státusú harmonizált európai szabványok kidolgozására az Európai Bizottság ad megbízást az európai szabványügyi szervezeteknek. A harmonizált szabványok a termék jellemzőinek meghatározásával garantálják az irányelv alapvető követelményeinek érvényesülését, miközben részletesen szabályozzák a megfelelőség igazolásának módját is. Valamennyi európai szabvány elősegíti az egységes belső piac kialakítását. A harmonizált szabványok emellett azt a célt is szolgálják, hogy a vonatkozó irányelv általánosságban megfogalmazott alapvető követelményei teljesíthetők legyenek.

Az ilyen céllal kidolgozott európai szabvány kizárólag akkor kapja meg a harmonizált státust, ha arra a bizottság alkalmasnak találja, és ezt a tényt közzé az Európai Közösség hivatalos lapjában. A harmonizált státus elismerésének az időpontját is megjelölik, hiszen az nem mindig esik egybe a közzététel időpontjával. A különböző új megközelítésű irányelvek és a hozzájuk kapcsolódó harmonizált szabványok jegyzéke a **www.newapproach.org** internetes oldalról a Directives & Standards kapcsolaton keresztül érhető el.

A harmonizált szabványokat - a többihez hasonlóan - önként alkalmazzák az érintettek. Fontos tudni, hogy rendelkeznek azzal a lényeges tulajdonsággal, miszerint elismert műszaki megoldásokat kínálnak a jogszabályban kötelezően előírt követelmények teljesítéséhez.

Ezért a nemzeti hatóságoknak el kell fogadniuk, hogy a harmonizált szabványoknak megfelelő termékek egyúttal kielégítik a rájuk vonatkozó irányelv alapvető követelményeit is. Ez már csak azért is nagyon lényeges szempont, mivel előfeltétele az EU egységes belső piacán a termékek forgalomba hozatalának.

Az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőségigazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályait a 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet tartalmazza. Magyarországon az EU-csatlakozás után főként a honosított harmonizált európai szabványokat és az európai műszaki engedélyeket kell majd a megfelelőségigazolás alapjául felhasználni, ha a termékre ilyen műszaki specifikációk léteznek. Ha a megfelelőségigazolás alapja e műszaki specifikációk egyike, akkor - az unióban notifikált vizsgáló, ellenőrző, tanúsító szervezetek közreműködése esetén - a termékre a csatlakozást követően fel lehet helyezni a CE jelölést, az Európai Unióban az irányelvnek való megfelelőséget, ami a követelmények kielégítését igazolja. Ha ilyen - az unióban elismert - irányelvhez harmonizált műszaki specifikáció nincs, viszont a termékre vonatkozóan létezik bármely más, a harmonizált szabványtól eltérő fajtájú, érvényes magyar nemzeti szabvány, akkora megfelelőségigazolás alapjául értelemszerűen azt lehet alkalmazni. E dokumentumok hiányában pedig építőipari műszaki engedély (ÉME) lehet a megfelelőség értékelésének az alapja. Az előadó hozzátette, hogy ez esetben a termék nem kaphatja meg a CE jelölést.

A magasépítésben ez idő tájt az Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Kht. a jóváhagyó szervezet. Az előadó szerint mind a közlekedés, és mind pedig a vízügy területén várható, hogy hamarosan miniszteri közlemény tudatja majd, hogy mely jóváhagyó szervezetek kapnak megbízást A magasépítésben használt építési termékekre az utóbbi években már több vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezetet jelölt ki a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumban működő, erre hivatott bizottság. A rendelet alkalmazásából adódó feladatok alapvetően a gyártókat terhelik. A műszaki szabályozás európai rendszere tehát a gyártó felelősségre épül. Ebből aztán nyilvánvaló az is, hogy az unióban rendkívül szigorú piac felügyeleti rendszert működtetnek. Alighanem sokak véleményével találkozott az est vendég előadója, mikor kijelentette, hogy hazánkban e területen van hátra a legtöbb tennivaló A korábbiakban más előírások és más elvek alapján kidolgozott, szabványt helyettesítő műszaki specifikációk fokozatos lecserélését segítő rendelet rögzíti, hogy az útügyben - a rendelet hatálybalépése előtt kiadott - alkalmazási engedélyek és hozzájárulások az érvényességi idejük lejártáig érvényben maradnak, de legkésőbb Magyarország EU-csatlakozásának napján, azaz 2004. május elsején hatályukat veszítik.

Aki többet szeretne tudni e tárgyról, a következő kiadványokban kutakodhat:

- Soltész I., Dr. Szakács Gy.: Közérthetően az építésügyi szabványosításról és az európai jogharmonizációról. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2002.
- Útügyi előírások 2003. 1. fejezet: A műszaki szabályozás általános rendszere (Dr. Szakács Gy.), Gazdasági és Közlekedési Minisztérium Közúti Közlekedési Minisztérium Közúti Közlekedési Főosztály, ill. Állami Közúti Műszaki és Információs Kht., Budapest, 2003.
- A CE-jelölés kézikönyve, 9/14 fejezet: Az Építési termék direktíva jogharmonizációja (Dr. Szakács Gy.), RAABE Tanácsadó és Kiadó Kft., 2003. novemberi kiegészítés.